

Oproep aankoop te bebossen gronden voor openbare besturen

Inhoud

1. Projectsubsidie aankoop te bebossen gronden	3
2. Hoe een subsidie aanvragen?	4
2.1. Indiening	4
2.2. Aanbevelingen	4
2.3. Voorwaarden	4
2.4. Onverenigbaarheden	5
3. Toekenning en uitbetaling van de subsidie	6
3.1 Toetsing van het project	6
3.2 Berekening van de subsidie	6
3.3 Toekenning van de subsidie	7
3.4 Uitbetaling van de subsidie	7
4. Wat verwachten we na de toekenning?	8
4.1 Termijn van uitvoering	8
4.2 Voorwaarden na bebossing	8
4.3 Niet-naleving van de voorwaarden en terugvordering van de subsidie	8

De subsidie

De Vlaamse overheid lanceert een nieuwe oproep voor de aankoop van te bebossen gronden. Deze oproep is gericht op lokale besturen (1).

Met deze aankoopsubsidie beoogt het Agentschap voor Natuur en Bos, in samenwerking met de lokale besturen, meer buurt-, dorps- en stadsbossen te ontwikkelen. Dit zijn bossen die enerzijds een belangrijke ecologische waarde hebben, maar er gaat ook speciale aandacht uit naar het sociale aspect van deze bossen. Deze subsidie geeft de besturen alvast een extra duw in de rug.

De subsidie bedraagt vanaf 4 juli 2025, 90% van het aankoopbedrag, inclusief alle aankoopkosten (inclusief pachtuitredingsvergoeding, maar geen bebossingskosten), met een plafond van 7€/m². De terreinen moeten effectief aangekocht zijn 3 jaar na de toekenning van de subsidie, zo niet vervalt de toekenning van de volledige subsidie. De bebossing moet effectief gerealiseerd zijn, volgens een plan dat het Agentschap voor Natuur en Bos heeft goedgekeurd, binnen de 5 jaar na de toekenning van de subsidie. Zo niet kan de subsidie volledig teruggevorderd worden, vermeerderd met de wettelijke interesten, als de voorwaarden voor toekenning van de subsidies niet nageleefd worden.

De Vlaamse overheid subsidieert aankoopprojecten binnen deze oproep tot zover het totaalbudget aan toegekende subsidies in het kader van deze oproep binnen de goedgekeurde begroting van het betrokken jaar blijft. Het beschikbare krediet voor 2025 voor deze oproep is € 8.210.000.

(1) Een gemeente, gemeentebedrijf, vereniging van gemeenten, openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn, intercommunaal centrum voor maatschappelijk welzijn, vereniging van openbare centra voor maatschappelijk welzijn, provincie, provinciebedrijf, polder, watering, vereniging van polders en wateringen, kerkfabriek en elke andere rechtspersoon die voor de uitoefening van een openbare eredienst of voor verenigingen van vrijzinnigen onroerende goederen beheert

Hoe aanvragen

Indiening

De aanvragen kan je via het bijgevoegde formulier en de excel-tabel bij het Agentschap voor Natuur en Bos indienen via aves.cd.anb@vlaanderen.be.

Uiterlijk 3 maanden na de dag waarop de subsidieaanvraag werd ontvangen, ontvang je een bericht over de toekenning van de subsidie. Als het Agentschap voor Natuur en Bos vaststelt dat de aanvraag niet alle vereiste elementen bevat, brengt het de aanvrager binnen veertien dagen na de dag waarop het Agentschap de subsidieaanvraag heeft ontvangen, op de hoogte van de ontbrekende elementen.

Aanbevelingen

We moedigen aanvragers aan om bij het inplannen van hun aankoop te streven naar een lokaal draagvlak en daarom contact op te nemen met andere actoren in het buitengebied. Zo wordt samenwerking over bosuitbreiding gestimuleerd. De Vlaamse overheid ziet af van het recht van voorkoop voor die dossiers die binnen de projectoproep 'aankoop van gronden voor bebossing' worden goedgekeurd.

We stimuleren volgende projecten:

- * Projecten die deel uitmaken van de realisatie van buurt- en dorpsbossen, stadsrandbossen, speelbossen of het versterken van lokale bosuitbreidingsinitiatieven;
- * Projecten die bijdragen tot de realisatie van meer toegankelijk groen;
- * Projecten in speciale beschermingszones (SBZ), die bijdragen tot de realisatie van de specifieke instandhoudingsdoelen per Natura 2000-gebied. Hierbij wordt verwezen naar de definitieve aanwijzingsbesluiten in het kader van de instandhoudingsdoelen die werden goedgekeurd op 23/04/2014 en gepubliceerd in het BS van 15/10/2014. Alle info over Natura 2000 vind je op de website: natura2000.vlaanderen.be.
- * Projecten die bijdragen aan het realiseren van de IHD's buiten SBZ;
- * Projecten die door de gerealiseerde bosuitbreiding bijdragen tot de bescherming van soorten via de door de minister vastgestelde soortenbeschermingsprogramma's: zie natuurenbos.be/SBP.

Het Agentschap voor Natuur en Bos hecht veel belang aan het draagvlak van het project (overleg met betrokkenen – zoals bosgroepen, lokale verenigingen, buurtbewoners en scholen).

Voorwaarden

Het project bestaat uit de aankoop van nog niet eerder beboste terreinen met het oog op bebossing, over een minimum aaneengesloten oppervlakte van 0,1 ha (3).

De grond is bij aanvraag dus geen bos, zoals vermeld in artikel 3, §1 en §2 van het Bosdecreet van 13 juni 1990.

Enkel het effectief te bebossen gedeelte van het terrein, inclusief bospaden en open plekken in kader van natuurbehoud, worden meegerekend voor het bepalen van het subsidiebedrag. Wat betreft het aandeel open plekken gelden de volgende regels:

- * Grootte open plekken < 0,5 ha
- * Verhouding open plekken/totale bosoppervlakte < 15%

Delen van het terrein die zullen gebruikt worden voor de aanleg van een parking of sportterrein, het bouwen van onthaalinfrastructuur of andere constructies komen niet in aanmerking voor de subsidie.

Ook gronden verworven via onteigening komen in aanmerking. Verpachte gronden komen maar in aanmerking voor subsidie als de pachttopzeg tijdig kan gebeuren zodat er effectief kan bebost worden binnen 5 jaar na de toekenning van de subsidie. Kosten voor verbreking van pacht of een andere gebruiksovereenkomst komen ook in aanmerking als subsidiabele kost.

Gronden in herbevestigd agrarisch gebied, agrarisch gebied na een ruimtelijk uitvoeringsplan (RUP), behalve als ze in een speciale beschermingszone (SBZ) of in het Vlaams Ecologisch Netwerk (VEN) gelegen zijn, zijn uitgesloten. Lokale besturen hebben het beste zicht op de mogelijkheden en plaatselijke gevoeligheden van een bebossingsproject.

De lokale besturen geven aan in het aanvraagdossier hoe en op welke termijn het gebruik van de gronden en hun bestemming op elkaar zullen afgestemd worden conform het Regeerakkoord "Samen met lokale besturen maken we werk van lokale bosplannen om actief op zoek te gaan naar ruimte voor extra bos die uiteindelijk ook als bos zal bestemd worden".

Als het over projecten gaat die in speciale beschermingszones (SBZ) liggen of die bijdragen tot de realisatie van de specifieke instandhoudingsdoelen, moet je bij de bebossing rekening houden met de soortenkeuze (bijvoorbeeld sleutelsoorten) in functie van het beoogde habitatype.

Met het ingediende project wordt een publiek toegankelijk bos gerealiseerd.

De subsidies voor aankoop kunnen enkel op naam van de aanvrager van de aankoopsubsidie (toekomstige eigenaar of gevolmachtigde) toegekend worden. Ook mede-eigendom is mogelijk.

Onverenigbaarheden

Het terrein mag niet gebruikt worden voor een bebossing als compensatie van een ontbossing op basis van art.90 bis van het Bosdecreet van 13 juni 1990, in de vorm van een vermelding als perceel voor compenserende bebossing op het boscompensatievoorstel bij een concrete aanvraag tot bekomen van een stedenbouwkundige vergunning tot ontbossing.

Bebossingsprojecten in ontginningsgebieden waarbij de bebossing als voorwaarde is opgenomen in de geldende milieuvergunning worden uitgesloten.

Terreinen die al bebost of herbebest moeten worden als gevolg van een gerechtelijke beslissing of als gevolg van een contractuele of eenzijdige verbintenis komen niet in aanmerking. Bijvoorbeeld een project waarbij er een formeel gemeentelijk engagement bestaat tot bebossing binnen een landinrichtingsplan, waarbij het financiële aandeel van de partners omschreven staat in het financieringsplan van het landinrichtingsplan.

Als het terrein al waardevolle natuurelementen bevat (habitattypes, leefgebied van soorten van de vogel- of habitatrichtlijn, verboden te wijzigen vegetaties) die onverenigbaar zijn met de status van bos, kan het project uitgesloten worden. Als het project het realiseren van Europese natuurdoelen hypothekeert, kan het project ook uitgesloten worden.

Het project mag niet in strijd zijn met geldende wetgeving.

De grond die is aangekocht, mag niet in eigendom of mede-eigendom zijn van een overheid, tenzij het gaat om een openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn, een intercommunaal centrum voor maatschappelijk welzijn, een vereniging van openbare centra voor maatschappelijk welzijn, een polder, een watering of een vereniging van polders en wateringen, een kerkfabriek, elke andere rechtspersoon die voor de uitoefening van een openbare eredienst of voor verenigingen van vrijzinnigen onroerende goederen beheert.

Op de grond die wordt aangekocht, mag geen natuurstreefbeeld in het kader van een goedgekeurd natuurbeheerplan van type twee, drie of vier van een andere beheerder van toepassing zijn.

Er kunnen geen subsidies verleend worden aan een begunstigde waarvoor een bevel tot terugvordering uitstaat als gevolg van een eerder besluit van de Europese Commissie waarbij de steun conform de Europese regels over staatssteun onrechtmatig en onverenigbaar met de interne Europese markt is verklaard.

Toekenning en uitbetaling van de subsidie

Toetsing van het project

Aanvragen worden getoetst op basis van de voorwaarden in het vorige hoofdstuk (zie 2.1). Natuur en Bos legt de projecten ter goedkeuring voor bij de minister.

Berekening van de subsidie

Het bedrag van de subsidie wordt bepaald op basis van het geschatte of werkelijke aankoopbedrag voor de betreffende percelen (inclusief alle aankoopkosten en pachtverbreavingsvergoeding).

Belangrijk principe:

De subsidiabele oppervlakte is gelijk aan de kadastrale oppervlakte als de totale bebossingsoppervlakte (oppervlakte beplanting + oppervlakte natuurlijke verjonging) meer dan 85% bedraagt van de totale kadastrale oppervlakte. Als er minder dan 85% van de totale kadastrale oppervlakte wordt bebost, is de subsidiabele oppervlakte gelijk aan de totale bebossingsoppervlakte.

De subsidie wordt als volgt berekend: bedrag subsidie = totale geschatte of gedane aankoopkosten x 90%, met een subsidieplafond van € 7/m².

De subsidie kan gecumuleerd worden met subsidies van andere overheden, maar de totale subsidie mag niet meer bedragen dan 100% van het aankoopbedrag, inclusief alle kosten.

Illustratie aan de hand van een voorbeeld:

Perceel grond van 2 ha (= kadastrale oppervlakte = te bebossen oppervlakte = subsidiabele oppervlakte) kost 170.000 euro.
of 8,5 euro/m² x 90% van de aankoopprijs = 153.000 euro. Maar de prijs is hoger dan € 7/m² dus in dit geval bedraagt de subsidie 140.000 euro, dit is € 7/m² x de subsidiabele oppervlakte van 20.000m².

Wanneer de werkelijke uitgaven voor de aankoop het bedrag in het financieringsplan overstijgen, beperkt de uitbetaling van de subsidie zich tot wat initieel is goedgekeurd en vastgelegd.

Wanneer de werkelijke uitgaven lager zijn dan de oorspronkelijke raming, wordt de uit te betalen subsidie herrekend op basis van de werkelijke uitgaven.

Voor eventuele inrichtingswerken en voor de bebossing worden in het kader van deze projectoproep geen subsidies toegekend. Voor inrichtingswerken kan een subsidie gevraagd worden via de Projectsubsidies Natuur: natura2000.vlaanderen.be/projectsubsidies-natuur of via Projectsubsidies Openstelling natuurenbos.be/projectsubsidies-openstelling.

Voor de bebossing (aanplanting) kan een aparte subsidieaanvraag ingediend worden via de subsidie bebossing (natuurenbos.be/bebossing).

Voor het beheer van het aangelegde bos kan overwogen worden om een Natuurbeheerplan op te stellen. Dit geeft na goedkeuring recht op een basissubsidie die kan bijdragen aan het kwaliteitsvol beheer (natuurenbos.vlaanderen.be/subsidies/subsidies-natuurbeheerplan). Tevens kan een Toegankelijkheidsreglement worden opgesteld (natuurenbos.vlaanderen.be/toegankelijkheid-en-activiteiten/toegankelijkheidsregeling-voor-uw-natuurgebied-beheerders/toegankelijkheidsregeling-opmaken). Als het aangelegde bos met een toegankelijkheidsregeling een oppervlakte heeft van meer dan 5 ha kan een jaarlijkse toegankelijkheidssubsidie worden ontvangen.

Voor de inrichting, de bebossing, sensibilisering/educatie en het beheer zijn samenwerkingsverbanden met derden mogelijk.

Het toekennen van een subsidie voor de aankoop in het kader van deze projectoproep betekent niet dat er automatisch subsidies toegekend worden voor inrichting of voor bebossing binnen de hierboven vermelde subsidieregelingen.

Toekenning van de subsidie

Op basis van de toetsing en de door Natuur en Bos berekende subsidie, beslist de minister welke projecten een subsidie krijgen en voor welk bedrag. Aanvragers worden op de hoogte gebracht van de goedgekeurde subsidieprojecten uiterlijk 3 maanden na indiening.

Uitbetaling van de subsidie

De subsidie wordt in één keer uitbetaald op basis van een schuldvordering die de begunstigde van de subsidie indient. Een sjabloon standaard-schuldvordering vind je op natuurenbos.vlaanderen.be/subsidies-en-projectoproepen/subsidiesprojectoproepen-aankoop-gronden/aankoop-gronden-bebossing-lokale-besturen.

Je kan de schuldvordering pas indienen nadat de koopakte verleden werd. Het indienen moet gebeuren binnen de 9 maanden na het verlijden van de akte. Als bijlage bij de schuldvordering voeg je een kopie van de akte. Als één of meerdere vergunningen nodig zijn, bezorg je een afschrift van de vergunning aan het Agentschap voor Natuur en Bos. Meer info over vergunningen in het kader van bebossingen vindt u op natuurenbos.vlaanderen.be/bomen-en-bossen/bomen-planten-vergunningen-en-regels.

De subsidie kan gecumuleerd worden met subsidies van andere overheden, maar de totale subsidie mag niet meer bedragen dan 100% van het aankoopbedrag, inclusief alle aan de aankoop gerelateerde kosten (geen bebossingskosten). Bij uitbetaling moet informatie over eventuele andere verkregen subsidies van andere overheden toegevoegd worden.

Verwachtingen na toekenning

Termijn van uitvoering

De terreinen moeten effectief aangekocht zijn 3 jaar na de toekenning van de subsidie, zo niet vervalt de toekenning van de volledige subsidie. De bebossing moet effectief gerealiseerd zijn, volgens een plan dat het Agentschap voor Natuur en Bos heeft goedgekeurd, binnen de 5 jaar na de toekenning van de subsidie. Zo niet heeft de begunstigde niet langer recht op de toegekende subsidie.

Uiterlijk 6 maanden na de uitvoering van de bebossing registreert de begunstigde de bebossing op de Bosteller: bosteller.be.

Er wordt geen uitstel voor de aankoop noch de realisatie gegeven.

Als de begunstigde er niet in slaagt de aankoop en de bebossing uit te voeren op de aangegeven percelen zoals vermeld in de aanvraag, dan kunnen binnen het toegekende budget en binnen de subsidievoorwaarden, voor een zelfde oppervlakte andere percelen aangewend worden voor aankoop en bebossing, nadat het Agentschap voor Natuur en Bos hiervan formeel wordt op de hoogte gebracht.

Bij de communicatie vermeld je steeds dat het project werd gerealiseerd met middelen van de Vlaamse overheid. Natuur en Bos zal ook eigen initiatieven nemen rond de communicatie over deze projecten.

Voorwaarden na bebossing

Na bebossing vallen de aangekochte terreinen onder de toepassing van het Bosdecreet en het Natuurdecreet. De bebossing moet als bos in stand gehouden worden voor een periode van tenminste 25 jaar na datum van aanplanting (1) . Openbare onroerende goederen, die onder de toepassing van het Bosdecreet vallen, in casu openbaar bos, kunnen niet vervreemd worden zonder machtiging van de Vlaamse regering (conform art. 90 van ditzelfde decreet).

Niet naleven van de voorwaarden

Natuur en Bos houdt het toezicht op de correcte uitvoering van het project zoals het werd goedgekeurd. Wat betreft het gebruik van de subsidie kunnen gemachtigde ambtenaren van de Vlaamse overheid en/of het Rekenhof steeds verantwoordingsstukken ter plaatse controleren. Wanneer de toekenningsvoorwaarden niet worden nageleefd en/of wanneer de subsidie niet wordt gebruikt voor het doel waarvoor het werd toegekend, kan de aanvrager na beslissing van de Vlaamse minister bevoegd voor de landinrichting en het natuurbehoud, het recht op de subsidie verliezen of gehouden worden tot de onmiddellijke terugbetaling van de subsidie, vermeerderd met de wettelijke interesten, aan het Vlaamse Gewest. Als de aanvrager nalaat de subsidie te verantwoorden, vervalt de beslissing tot toekenning van de subsidie voor het niet verantwoorde gedeelte.

(1) Zoals bepaald in artikel 3 van het Bosdecreet.

Vragen?

Over deze oproep

aves.cd.anb@vlaanderen.be

Over bosuitbreiding in het algemeen

meerbos@vlaanderen.be

© Agentschap voor Natuur en Bos / An Wouters